III. SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU OKRĘGU I.

POLSKICH GIMNAST. TOW. SOKOLICH W KRAKOWIE

za rok 1905.

PORZĄDEK OBRAD

IV. ZJAZDU DELEGATÓW
I. OKRĘGU

W JORDANOWIE W SALI „SOKOŁA“

dnia 8-go Lipca 1906 r. o godz. 1½ w południe

1. Zagajenie.
2. Sprawozdanie pisemnych umocowań Delegatów.
3. Sprawozdanie Wydziału z czynności za rok 1905.
4. Sprawozdanie Komisyi rewizyjnej z rachunków za r. 1905.
5. Wnioski Wydziału i ewentualne wnioski Delegatów.
6. Podział na sekcye i przydzielenie im odnośnych spraw.

7. Sprawozdanie Sekcyi z przydzielonych im spraw.
8. Wybór Prezesa i 5 Członków Wydziału okręgowego, oraz 3 Członków Komisyi rewizyjnej.
9. Wybór 4 Członków Wydziału Związku i 4 Zastępców.
10. Zamknięcie Zjazdu.

Uwaga: Towarzystwa wysyłają Delegatów na każdych **pełnych 50 Członków jednego,** (według liczby Członków z d. 31/12 1905), liczące niżej 50 wysyłają również jednego.

Delegaci muszą mieć **pisemne umocowanie** i na czas Zjazdu przywdziać **uroczysty Strój Sokoli.**

PROTOKÓŁ

III. ZJAZDU DELEGATÓW I. OKRĘGU

odbytego d. 12 Czerwca 1905 r. w Żywcu

I. Zagajenie.

Zebranych Delegatów wita imieniem Sokoła żywieckiego Prezes tegoż d. Dalkiewicz, poczem Przewodniczący d. Turski otwiera Zjazd, przypominając odbyty dnia poprzedniego pomyślnie Zlot okręgowy i zachęcając do dalszej pracy.

Na Sekretarza powołuje d. Szaynowskiego.

II. Złożono i sprawdzono legitymacye:

Andrychów 1, Biała 1, Bieńczyce 1, Bochnia 3, Chrzanów 2, Frysztat 1, Jordanów 1, Kalwarya 1, Kęty 1, Kraków 16, Mszana dolna 1, Myślenice 1, Podgórze 3, Wadowice 4, Wieliczka 1, Zakopane 2, Żywiec 3, Nowy Targ (1 bez legitymacyi).

Ogółem na 28 Towarzystw uprawnionych do wysłania 63 Delegatów przybyło 44-rech z 18 Gniazd.

Nieobecność usprawiedliwiły Niepołomice.

Nie usprawiedliwiły się: Cieszyn, Dobczyce, Gdów. Jaworzno, Karwina, Michałkowice, Mogiła, Oświęcim, Skawina.

III. Protokół z poprzedniego Zjazdu d. $^{15}/_{5}$ 1904

odczytano i przyjęto

Na wniosek d. Gołąmba uchwalono w rocznych sprawozdaniach podawać przebieg i obrady ostatniego Zjazdu.

IV.

Imieniem **Komisyi rewizyjnej** d. Nartowski zdaje sprawę z zamknięcia rachunków i wnosi o udzielenie absolutoryum. Uchwalono bez dyskusyi.

V. Wnioski nagłe.

1. D. Klakurka wnosi, aby dążyć do zaniechania w chórach sokolich śpiewania dwóch pieśni, a to „Z dymem pożarów“ i „Straż nad Wisłą“, jako w treści nie zawsze zgodnej z obecnem położeniem i duchem narodu.

D. Malec sprzeciwia się nagłości, poczem za zgodą wnioskodawcy odstąpiono sprawę Wydziałowi do zaopiniowania. Motywa ma przedłożyć wnioskodawca pisemnie.

2. D. Gąska podnosi wady w mustrze sokolej i proponuje przerabianie jej wspólnie, t. j. całym okręgiem, przynajmniej raz na rok. Analogiczny wniosek zgłosił już przedtem pisemnie Sokół w Chrzanowie, przeto obydwa połączono i przekazano sekcyi regulaminowej.

3. D. Fizla wnosi: „Śląskie Gniazda sokole“ należy zasadniczo uważać jako kresowe i uposażać przed innemi z funduszu Kościuszkowskiego. Nagłość przyjęto i uchwalono jako rezolucyę do Związku.

VI.

Prezes zarządza **podział na sekcye:** administracyjną i regulaminową. Po zapisaniu się do nich poszczególnych druchów i przedyskutowaniu poruczonych spraw — przedłożono następnie pełnemu Zjazdowi następujące wnioski:

VII. Sekcya administracyjna.

(przedłożył d. Nartowski)

1. Wkładkę do Okręgu na r. 1905 ustanawia się w dotychczasowej wysokości tj. 20 hal. od Członka. Uchwalono.

2. W rocznem sprawozdaniu wykazywać imiennie te Gniazda, które zalegają z wkładką dłużej, niż za rok ostatni. Uchwalono.

3. Rok sprawozdawczy tak co do czynności jak i rachunków zrównać z kalendarzowym. Uchwalono.

4. Przyszły Zjazd Delegatów ma odbyć się w Jordanowie. Uchwalono.

VIII. Ze sekcyi regulaminowej

(przewodniczył d. Gołąmb)

1. Na wniosek zgłoszony przez Sokół w Chrzanowie a poparty przez d. Rucińskiego, stawia się do Wydziału Związku rezolucyę:

„Celem określenia charakteru występów sokolich na zewnątrz w uroczystościach nie ściśle sokolich — np. przy obchodach narodowych (urządzanych przez inne czynniki), asystach, pogrzebach itp. należy połączyć i odpowiednio uzupełnić regulamin pochodowy“. Uchwalono.

2. Celem podniesienia poziomu musztry sokolej wogóle, a w szczególności w występach zbiorowych Okręgu, nie wystarczają krótkie półgodzinne próby podczas oficyalnych Zlotów tj. co 2—3 lata, lecz: „Poleca się Wydziałowi i Gronu okręg. organizowanie i popieranie wspólnych wycieczek, oraz ogólnych prób nie tylko druhów ćwiczących lecz wszystkich mundurowych przynajmniej raz do roku“. Uchwalono.

IX. Wynik Wyborów

(głosujących 40)

Wybrano I. Wiceprezesem d. Michała Gołąmba z Wadowic 23 gł. (d. Ruciński otrzymał 14 gł.) na 3 lata. Członkami Wydziału wybrani na 3 lata dd.: Stanisław Fizla z Frysztatu 38 gł., Stanisław Szaynowski z Krakowa 38 gł., Daniel Śliwicki 20 gł. (przy ściślej. wyborze), oraz na 1 rok (w miejsce d. Gołąmba) Mieczysław Dalkiewicz ze Żywca 39 gł. Po

nich otrzymał d. Dr Służewski z Jordanowa 10 gł. Do Komisyi rewizyjnej na 1 rok dd.: Nartowski Teofil, Franciszek Ptak i Juliusz Szczepański.

Na tem Zjazd zakończono i zamknięto.

W Żywcu, 12 Czerwca 1905 r.

Stanisław Szaynowski
Sekretarz.

Władysław Turski
Prezes.

SPRAWOZDANIE

za rok 1905 (od 1 Czerwca do 31 Grudnia).

Skład Wydziału:

Prezes: Władysław Turki (do r. 1906).
I. Wiceprezes: Michał Gołąmb (do r. 1908).

Wydziałowi: Mieczysław Dalkiewicz (do r. 1906), Dr Józef Emilewicz (do r. 1906), Stanisław Fizla (do r. 1908), Józef Kurowski, II. zast. prez. (do r. 1907), Władysław Niemczynowski (do r. 1907), Dr Stanisław Rowiński, skarbnik (do r. 1907), Szczęsny Ruciński, naczelnik (do r. 1906), Daniel Śliwicki, gospodarz (do r. 1908), Stanisław Szaynowski, sekretarz (do r. 1908).

Już w ciągu r. 1906 ubył wskutek przesiedlenia się d. Fizla, a w miejsce jego powołano Dra Kazim. Służewskiego. *Obecnie ustępują* wskutek upływu czasu prezes Turski i wydziałowi: Dalkiewicz, Dr Emilewicz, Ruciński, Dr Służewski, a nadto przesiedlił się z Okręgu d. Śliwicki, należy więc wybrać prezesa i 3 wydziałowych na 3 lata, oraz 2 wydziałowych na 2 lata.

Posiedzenie odbył Wydział d. 1 Października. Spraw zaprotokołowanych załatwiono 67, prócz innych załatwionych w krótkiej drodze Prezydyum.

Sprawy przekazane przez ostatni Zjazd:

a) Co do zaniechania niektórych pieśni — nie przedłożono żądanych motywów — przeto rzecz stała się bezprzedmiotową.

b) Co do uznania gniazd śląskich za kresowe i subwencyonowanie ich, przedłożono opinię tę Związkowi.

c) Co do uzupełnienia regulaminu pochodowego, przedłożono opinię tę Związkowi.

Sprawa powyższa ad *b)* nie została przez Wydział Związku dotychczas ujęta w formę uchwały — ale w praktyce postępuje się zgodnie z tą zasadą.

Sprawa ad *c)* leży w Związku nie załatwiona jeszcze.

Zauważa się, że w r. 1906 Związek stopniowo przerabia i uzupełnia niektóre przepisy.

Ważniejsze sprawy ogólne, które były przedmiotem uchwał, zarządzeń lub pośrednictwa Wydziału Okręg. są następujące:

Do Związku przyjęto nowe Gniazda: Dziedzice, Lutynię niemiecką i Sierszę wodną.

Odbito kilka ilustracyi administracyjnych a to w Bielsku, Dziedzicach, Lutyni, Suchej — i techniczną w Chrzanowie.

Zorganizowano lub zezwolono 5 wspólnych wycieczek do poszczególnych Gniazd, a 5 większych zbiorowych: do Zakopanego na poświęcenie sztandaru (230 mundur. 100 do ćwiczeń wol.), do Szczakowej na Złot VI Okręgu górnośląskiego (92 mundur. i 2 zastępy do przyrząd.), do Dziedzic na otwarcie Sokoła (105 mundur. i 50 ćwicz. wol.), do Skawiny na otwarcie sokolni (1 drużyna mundur. — ćwiczenia, 20 na sali) i wreszcie w Żywcu na poświęcenie sztandaru, w następnym dniu po Zlocie (166 mundurowych).

W Zakopanem — po wspomnianej uroczystości zorganizowano pod przewodnictwem d. Niemczynowskiego wycieczkę turystyczną z 37 uczestników.

Gniazdom śląskim zezwolił Wydział na branie udziału w wiecu narodowym w Cieszynie d. 3 września; po uczynionem doświadczeniu jednak powziął Wydział uchwałę, że w przyszłości można wyjątkowo występy takie popierać — ale muszą one być co do liczby pokaźnej a co do znaczenia karniej i celowo ograniczone.

Wydział zastanawiał się nad lepszem wyrobieniem członków w mustrze sokolej — i postanowił dążyć do tego przez urządzanie kursów, wycieczek i prób okręgowych (rodzaj zlotów doraźnych). Powzięto dalej zasadę unikania długich postępów przy różnych uroczystościach sokolich, i uważać na to przy zatwierdzaniu programów. Polecono naczelnictwu okręg. wdrożyć naczelnikowi i przybocznych Gniazd do ścisłego składania raportów.

Proszono Zarząd główny Towarzystwa Szkoły Ludowej, aby zechciał mniejsze Gniazda śląskie wspierać bezinteresownie przy tworzeniu bibliotek. Przedstawiono Związkowi do odpisania zaległych wkładek za odpowiedni czas Gniazdom: Chrzanów, Dobczyce, Myślenice, Oświęcim. Z prawdziwem zadowoleniem stwierdzamy, że z powodu smutnych stosunków w Królestwie, wstrzymały się Gniazda nasze od zabaw — idąc za głosem powszechnym — a niektóre z nich nawet pierwsze tę myśl podejmowały.

Łączność z innemi Towarzystwami — po za naszym Okręgiem mieliśmy sposobność zaznaczyć kilkakrotnie przez wysyłanie pism, telegramów i życzeń.

Na Zlocie w Żywcu mieliśmy miłych gości -- 25 druhów z VI. Okręgu Wielkopolskiego — a nawzajem nasze Gniazda brały udział w ich Zlocie w Szczakowej, co już powyżej wspominaliśmy.

W Listopadzie i Grudniu powstał w Królestwie ruch około zakładania Towarzystw Sokolich, ruch pod względem ogólno-narodowym tak doniosły — a dla nas, Sokołów z tego kraju niewymownie i od serca drogi — bo wszak tu idzie o rozprzestrzenienie naszej idei — o pozyskanie nowych dziesiątek tysięcy.

I wówczas pierwsze poparcie, rady, usługi, dostarczanie statutów i regulaminów i wskazówek — pisemnie i osobiście wziął na siebie Wydział Sokoła Krakowskiego, czując całą ważność chwili i potrzebę zwrócenia budzących się nadziei i zapałów na tory organizacyi Sokolej — choćby ta miała być tajną i nielegalną. W organizowaniu Okręgu Zagłębia

Dąbrowskiego brał też udział delegat krakowski, sekretarz okr. d. Szaynowski — a ułożone wówczas kierunki i wytyczne posłużyły do szybkiego a naturalnego tworzenia się Gniazd, a statuta, regulaminy tamtejsze przyjęto w Warszawskiej Komisyi Związkowej. Zasługa to główna dzielnego Prezesa Okr. Zagłębia d. Kazimierza Srokowskiego. Wpominamy zaś o tem na tem miejscu dlatego, że dalszym ważnym następstwem tego stosunku był udział w naszym okręgowym kursie 25 druhów z 7 Gniazd dąbrowskich — a dalej coraz częściejsze stykanie się tego najbliższego nam Okręgu Królestwa, nietylko z Krakowem — ale i z całym naszym Okręgiem, na razie tu w naszych granicach — ale da Bóg niedługo, może i w ich siedzibach.

Grono Nauczycieli Okręg.

Naczelnikiem był d. Szczęsny Ruciński, zastępcą tegoż Kazim. Usiekniewicz, sekretarzem Stanisław Michalski.

Odbyto 1 posiedzenie dnia 5 Listopada 1905 r., przy udziale 25 członków a na które przybył też delegat Grona Związku d. Wallek dla omówienia i ocenienia ostatniego Zlotu w Żywcu. Objawione tam uwagi i błędy podajemy w krótkości poniżej.

Prócz tego przedmiotu obradowano i uchwalono przyjęcie zasadniczo nowego typu Zlotu, a to doraźnego — t. j. bez długich przygotowań i wyuczania, a więc takiego, któryby nie psuł normalnego trybu w Towarzystwach a przedstawiał się jako naturalny wynik ładu karności i wyćwiczenia sokolego. Taki próbny Zlot mógłby odbyć się już w r. 1906.

Inne sprawy techniczne mniejszej wagi załatwiała miejscowa Komisya Grona.

Kurs gimnastyczny okręg. — za zezwoleniem Związku — odbył się w czasie od 27—31 Grudnia 1905 r. Poświęcony był głównie nauce mustry. Brało udział 19 druchów, 10 Gniazd naszych i 25 z Okręgu Zagłębia. Tym ostatnim udzielano w godzinach nadliczbowych także elementarnych podstaw do nauki gimnastyki.

IV. Zlot Okręgowy w Żywcu.

Dnia 11 Czerwca wypadł — sądzimy pomyślnie — chociaż co do samych liczb mieliśmy prawo więcej spodziewać się. Tłómaczyć to może chyba ta okoliczność, iż miejsce Zlotu było początkowo naznaczone do Cieszyna, i tam wybierała się rzeczywiście większa liczba uczestników. Na życzenie jednak miarodajnych sfer śląskich, z przyczyn lokalnych i po części politycznych — było koniecznem miejsce zmienić.

Wynik Zlotu przedstawia się następująco, a porównujemy go także z poprzednim Złotem z r. 1902 (według obliczenia faktycznego na boisku).

	Żywiec 1905		Kraków 1902
Ogółem Gniazd (na 28)	26		(na 18) 16
Ogółem uczestników	503		462
Do pochodu	388		216
Ćwiczenia wolne	247		160
Ćwiczenia w zastępach	27	zastęp.	73
Ćwiczenia dowolne gniazd	72	7 zastęp.	119
Ćwiczenia maczugami	62		76
Ćwiczenia lancami	94	na tyłu było boisko	110
Ćwiczenia kobiet	13		—
Ćwiczenia kolarzy	19		—

Kwestyonaryusze nadesłane na kilka dni naprzód wykazywały do pochodu 366, do ćwiczeń wolnych 271 — a więc różnice nieznaczne.

Z oceny Zlotu na posiedz. Grona okręg. poczynione uwagi i wytknięte błędy — zarówno przez sprawozdawcę Związku jak i członków, o ile dotyczyły spraw czysto technicznych — zostały w części wyjaśnione, w części zaś są nieuniknione przy Zlotach, aczkolwiek będzie dążeniem naszem ogólnem coraz bardziej doskonalić się w tym najgłówniejszym kierunku.

Z innych usterek były podniesione:

1. Niedostateczne zorganizowanie służby przed i po odjeździe ze Złotu.

2. Złe przygotowanie żywności dla uczestników i gości.
3. Pewne zamieszanie w urządzeniu kwater.
4. Spóźnione i niedokładne, powodujące nawet stratę pieniężną, funkcyonowanie kas przy sprzedaży biletów na publiczne ćwiczenia.
5. Dopuszczanie publiczności na próbę ćwiczeń.
6. Mała liczba gospodarzy boiska (1) i niepunktualność ich
7. Wskutek tego spóźniona próba.
8. Krótkość czasu wyznaczonego na wspólną musztrę.

Błędy te należy położyć na karb pewnego niedoświadczenia i przeciążenia pracą miejscowej Komisyi żywieckiej, która zresztą starała się wywiązać z ogółu swych zadań gorliwie i wcale dobrze.

9. Zbyt długie, a niektóre wcale niepotrzebne przemówienia podczas wspólnego zebrania.
10. Hałaśliwe, często wprost krzyczące i nieodpowiednie zachowanie się niektórych druhów podczas podróży koleją i podczas posiłku w restauracyach.
11. Niewłaściwe umieszczanie bufetu dla ćwiczących na boisku lub wśród publiczności — zamiast na miejscu zbornem.
12. Niedostateczne wyrobienie się w mustrze, a to nietylko u bardzo wielu druhów, ale także u niektórych prowadzących (naczelników) zastępy.

Wzięto do wiadomości celem usunięcia zła; a stanie się to wtedy łatwo, gdy wszyscy Sokoli będą wskazanych błędów i niewłaściwości unikać.

13. Niekarność ćwiczących pań co do używania stroju ćwiczebnego na ulicach, a czego mimo osobistego zakazu d. Prezesa Związku nie zaniechały. Odnośny oddział pań został za to ostro napomniany.

Część finansowa Zlotu wypada:

W Dochodach:	Karty uczestnictwa . .	217·50	
	Bilety wstępu	1000·22	
	Bilety w osobnych pociąg.	405·10	
	Sprzedaż materyałów .	17·04	1639·86
W Rozchodach:	Boisko	1111·61	
	Kwatery	431·28	
	Osobne pociągi . . .	749·10	
	Druki, okólniki	231·88	
	Porta	47·07	
	Koszta podróży przed Zlotem	69·	
	Zwóżka przyrządów . .	45·50	
	Służba i drobne wydatki	62·69	2748·13
	Deficyt . . .		1108·27

Z końcem r. 1905 należały do Okręgu I. Gniazda: Andrychów, Biała, Bieńczyce, Bochnia, Chrzanów, Cieszyn, Dobczyce, Dziedzice, Frysztat, Gdów, Jaworzno, Jordanów, Kalwarya, Karwina, Kęty, Kraków, Lutynia Niemiecka, Michałkowice, Mogiła, Mszana dolna, Myślenice, Niepołomice, Nowy-Targ, Oświęcim, Podgórze, Siersza wodna, Skawina, Wadowice, Wieliczka, Zakopane, Żywiec.

Prócz tych przyjęto do Związku w r. 1906: Janowice Sucha, Wiedeń, Zator — a powstały nowe: Bielsko i Wędrynia.

Stan Okręgu I.

z końcem r. 1905 przedstawia się następująco:

Towarzystw	31
Członków wogóle	3615
Członków mundurowych . . .	814
Druhów ćwiczących	687
Pań ćwiczących	56
Członków Grona naucz. . . .	79
Popisów gimnast. publicznych .	53
Naczelników z egzaminem . .	11

Uczniów prywatnych	226
Uczenic	70

(Towarzystw w r. 1904 było 28, Członków wogóle 3311, Członków mundurowych 700, Druhów ćwiczących 725 była przesadnie podana.

Szkół publicznych pobierających naukę gimnastyki w Sokole 32, a to szkół średnich 7 (1146 uczniów), wydziałowych męskich 7 (713 uczniów), wydziałowych żeńskich 6 (188 uczenic), ludowych 12 (1105 uczniów i 130 uczenic).

Oddziały: 7 kolarskich, 2 wioślarskie, 1 szermierczy, 2 strzeleckie, 3 łyżwiarskie, 3 tenisowe, 7 chórów, 3 orkiestry.

Prócz tego przy Sokole w Bochni istnieje korpus wakacyjny dla dzieci, a w Wadowicach oddział gier i zabaw ruchowych.

Obchodów narodowych urządzono we wszystkich Gniazdach 60, Budynków własnych 9, Boisk 8, Sztandarów 8. Czysty majątek wszystkich Towarzystw w Okręgu K. 339.483.

Część kasowa

(za czas od 1 Czerwca do 31 Grudnia)

Przychód:	Pozostałość kasowa z d. 1 Czerwca 1905:	642·31
	Wpłacone wkładki	679·00
	Subwencya Związku na kurs	75·00
	Razem .	1396·31
Rozchód:	Kurs okręgowy musztry	118·61
	Koszta delegacyi i lustracyi	61·50
	Koszta kancelaryjne i porta poczt. . .	18·10
	Pomoc pisarska	35.00
	Druki, papier	50·68
	Deficyt Zlotu Żywieckiego	1108·27
	Razem .	1392·16

Stan kasy w d. 31 Grudnia 1905 . . .	4·15
Stan wkładek u 9 Gniazd za r. 1905 . .	61·60
Stan zaległych wkładek za r. 1902/4 Skawina	22·80

Kraków, dnia 22 Czerwca 1906 r.

Sekretarz: *Stanisław Szaynowski*

Prezes: *Władysław Turski*

Skarbnik: *Dr Stanisław Rowiński*

Nakładem Wydziału Okręgu I.